

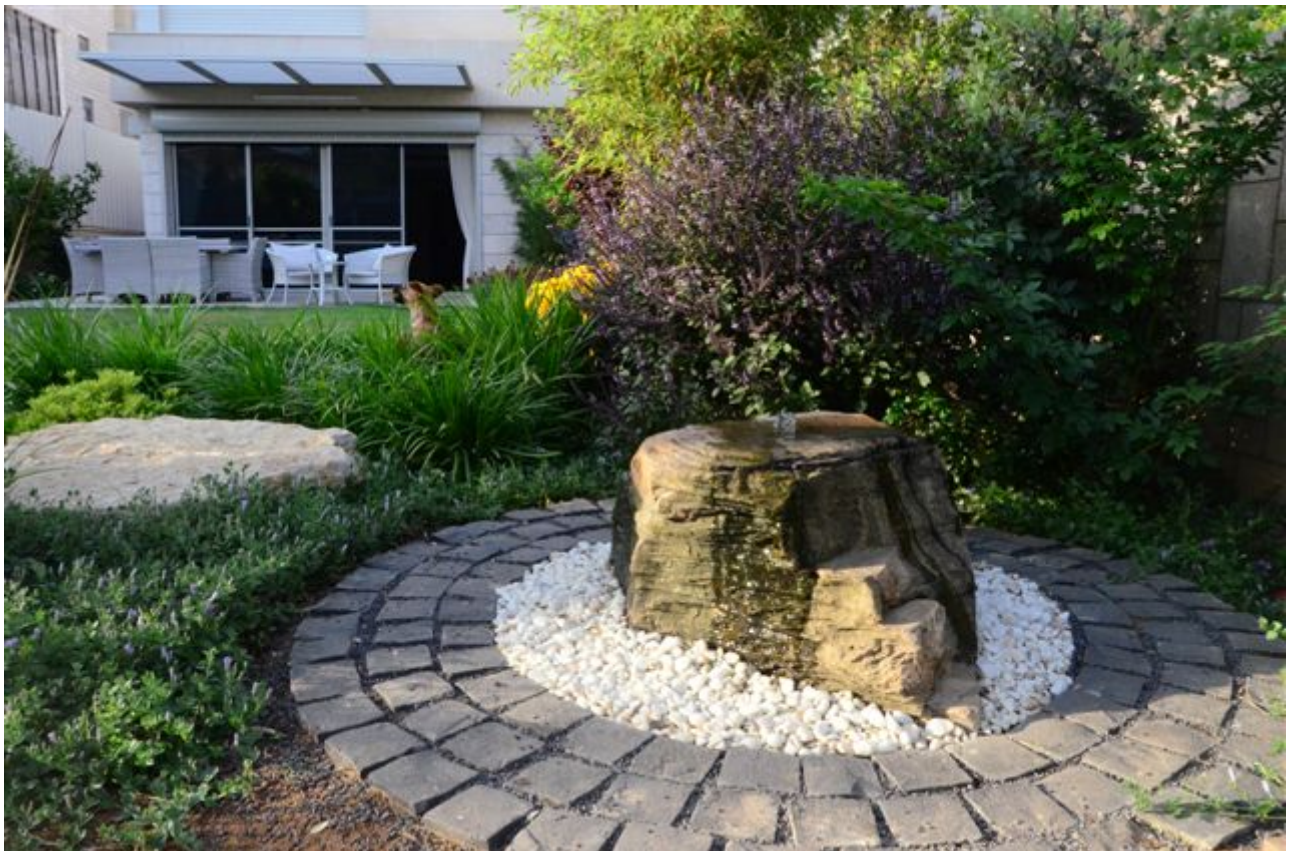
תכנון גינה אורכית

תכנון לא שגרתי של גינה צרה וארוכה, עם אזור פעילות נוסף בחלקה האחורי, אבני מדרך היוצרות שביל מתפתל ודירוג גבהים של הצמחיה - יוצר אשליה שהגינה רחבה יותר מאשר במציאות

כתבה וצילמה: **טל גליקמן, אגרונומית**

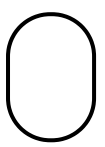
רקע כללי על גינות צרות

מגרשים צרים וארוכים מהווים אתגר תכנוני בהקמת גינה. הפשוט ביותר הוא לתכנן מדשאה בהמשך למרפסת הסטנדרטית אליה יוצאים מהסלון (בדרך כלל בחלק האחורי של החצר), להקיף בערוגות צמחים ובעצים - ולהביט על כל היופי הזה מכיוון הבית.

בפרברי ערים באנגליה, ישנן לא מעט גינות קוטג' צרות וארוכות. במרבית המקרים חזיתות הבתים מחוברות אלו לאלו והגישה לחצר האחורית נעשית דרך הבית או דרך מעבר צר מאד בין הבתים. שם, בדרך כלל, הגינה נחצית לשניים - בחלק הקרוב לבית דשא וסביבו שיחים ועצים ובחלק המרוחק - מחסן, ערוגות ירקות ועוד...

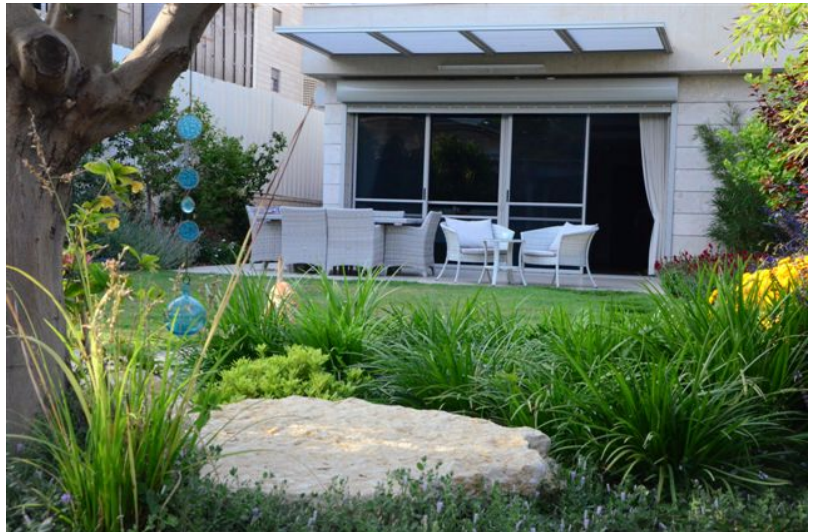
בשתי הדוגמאות לעיל, היתרון של מבנה הגינה הצר והארוך לא מנוצל מבחינה עיצובית, למרות שמהבחינה הפונקציונלית הגינות מכילות את כל הנדרש.

עקרונות חשובים בהקמת גינה

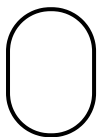
בגינה באזור המרכז, שגם היא צרה וארוכה, שינינו את התכנון המקובל בעזרת יצירת אזור פעילות נוסף, דווקא בחלק האחורי של הגינה. אזור זה נראה היטב מהבית וממרפסת הסלון, ויש רווח נוסף – מבט אל הבית והמרפסת מהחלק האחורי והמרוחק של הגינה. זוהי זווית ראייה שבדרך כלל לא מנוצלת מאחר ולא נותנים את הדעת לצפייה בגינה מהכיוון הזה. בנוסף, כתוצאה מהחלוקה הזו ומאלמנטים נוספים שבוצעו בגינה כמו אבני מדרך ודירוג גבהים של הצמחיה – התקבלה אשליה שהחלק המרכזי של הגינה רחב יותר מאשר במציאות. בגינות לא גדולות יחסית, כמו זו, החוכמה היא ליצור מספר 'חדרים', בעלי מספר שימושים, עם אפשרות ניצול כל חדר וחדר בעונות שונות של השנה ובשעות שונות במהלך היום, כולל שעות הערב.

בגינות בגודל כזה (כ-220 מ"ר בסך הכל), קשה ליצור גינת טיול שבה אפשר באמת לטייל בין ה'חדרים'. הרצון היה לתת תחושה שהגינה גדולה יותר מגודלה בפועל, ודרך החלוקה לחללים השונים - גם אם הם נראים במבט אחד ולא מתגלים בהפתעה - ניתנת תחושה של טיול, גם אם לא מטיילים...

ה'חינוך' שנעשה בשנים האחרונות בנושא צריכת המים, חילחל באופן מרשים ואנשים רבים מבקשים להמעיט בגודל הדשא. גם כאן, הרצון היה לעשות דשא בגודל פונקציונלי - שטח המדשאה כ-50 מ"ר בלבד, כך שהדשא מהווה פחות מרבע מהשטח הכללי של הגינה.

שני 'טרנדים' שמשולבים היום בגינות שובצו גם כאן: טרמפולינה גדולה, בקוטר של כשלושה מטר, וערוגות ירקות וצמחי תבלין.

ערוגות ירקות לא תמיד נראות יפה לאורך כל חודשי השנה ולכן לא ממקמים אותן בדרך כלל בחלק המרכזי של הגינה. כאן תוכננה פרגולה, כמעט ברוחב המגרש, הממוקמת בשליש האחורי של הגינה, וערוגות ירקות ארוכה וצרה הוקמה מאחוריה, כך שניתן להגיע לטפל בקלות גם בחלק המרוחק של הערוגה. באזור זה, מוקמה גם הטרמפולינה. בעתיד, אם יוחלט לוותר על הטרמפולינה, אזור זה יקבל טיפול ושתיילת צמחים נוספים כך שלא ייוצר 'חור' בגינה.

סמוך לפרגולה הוקם אלמנט מים שאינו דורש טיפול ואחזקה. אזור הישיבה קרוב לאלמנט המים וכך נהנים מהפכפוך ומהמראה שלהם, שוטפים על פני סלע מיוחד שנבחר. חשוב מאד להשתמש באבזורים איכותיים, כמו משאבה, מסנן, יריעה המרפדת את הבריכה, על מנת להבטיח הנאה מושלמת ללא התעסקות מיותרת בעניינים טכניים הקשורים לפעילות אלמנט המים.

שביל אבני המדרך, בשולי הדשא, מדגיש את השוליים המעוגלים של הערוגות ויוצר מראה זורם. האבנים מוקמו בכוונה בשוליים על מנת לא לפגוע במשטח הנקי של הדשא.

נבחרה צמחיה רב-שנתית עמידה המהווה את השלד הקבוע של הגן. בשולי הערוגות, סמוך לדשא, נשתלו צמחים עונתיים שיתנו צבע בשנה-שנתיים הראשונות, עד התפתחות הצמחים הרב-שנתיים שיתפסו את מקומם.

ניטעו עצי פרי כמו ליצי, מנגו, עצי הדר, פג'ויה ופיטנגו.

שיחי ורדים שולבו בערוגות כצמחים בודדים ולא בערוגות ורדים מיוחדת. כך ניתן ליהנות מיפי הפריחה בעונה, ובעונות האחרות צמחים אחרים השתולים בסמיכות, הם אלו ש'גונבים' את ההצגה.

יש להדגיש, שבגינות קטנות בהן רוצים לשמור על האפשרות של שילוב צמחים עונתיים וצמחים הפורחים בשמש מלאה, רצוי לא לנטוע עצים גדולים מדי, על מנת שלא להפוך את הגינה לגינת צל תוך מספר שנים.

אפשר לשלב עצים כמו לגרסטרמיה הודית המעוצבת על מספר גזעים ולשמור עליה בגובה 2-3 מטרים, רימון פרח מלא מעוצב על מספר גזעים, דודוניה 'דרור', ועוד.

עם התפתחות השיחים והעצים הבונים את שלד הגן, גוזמים ומעצבים אותם כך שייצרו "קומות" נוספות בגינה ויחד עם זאת שומרים על השלד הנמוך שיוצר את הקשר בין המשטח השטוח של הדשא או הריצוף לבין צמרות העצים.

להמשך קריאה על הקמת גינה טבעית עם צמחי בר

אינדקס גננים
אינדקס משתלות
אינדקס מוצרים
מוסדות לימוד והעשרה

